

მოსწავლეთა ავტონომიურობის ზრდის ხელშეწყობა
სწავლა-სწავლების პროცესში

ნუნუ ვაშაძე; ირინე ქობალია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ
ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე
განათლების ადმინისტრირების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნის შესაბამისად*

განათლების ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთევან თოდაძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი; 2020

მადლობა

მადლობას ვუხდით, ქალაქ თბილისის სსიპ N175 საჯარო სკოლის დირექტორს, ქალბატონ თინათინ ალავიძეს გაწეული დახმარებისა და აქტიური თანამშრომლობისათვის. ასევე მადლობას ვუხდით მე-3¹ კლასში შემსვლელ ყველა პედაგოგს, მოსწავლეებს და მშობლებს, რომლებმაც აქტიურად ითანამშრომლეს ჩვენთან, პრაქტიკის კვლევის ფარგლებში.

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდით ჩვენი პრაქტიკის კვლევის ხელმძღვანელს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოწვეულ პედაგოგს, დოქტორანტს, ქალბატონ ქეთევან თოდაძეს და თანახელმძღვანელს, ასოცირებულ პროფესორს და დოქტორანტს, ქალბატონ ნათია ანდლულაძეს, რომლებიც აქტიურად გვაძლევდნენ რეკომენდაციებს და გვეხმარებოდნენ კვლევის ეტაპების სწორად წარმართვაში.

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორები, ვაცხადებთ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩვენს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოყენებულ, გამოსაქვეყნებლად გამზადებულ ან დასაცავად წარსადგენ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

ნუნუ ვაშაძე

ირინე ქობალია

05/07/2020

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	7
1. შესავალი.....	9
2. კვლევის მიზანი.....	12
3. საკვლევი კითხვები.....	13
4. საკვლევი საკითხის შერჩევა.....	13
5. ლიტერატურის მიმოხილვა.....	14
5.1. თვითრეგულირებული სწავლის მოდელები.....	14
5.1.1. პინტრიჩის თვითრეგულირებული სწავლების მოდელი.....	15
5.1.2. ბოიკერტის ადაპტირებული სწავლის მოდელი.....	19
5.2. მოსწავლის ავტონომიურობასთან დაკავშირებული ფსიქოლოგიური მიდგომები და სწავლების სტრატეგიები.....	20
5.2.1. კონსტრუქტივიზმი.....	21
5.2.2. დამხმარე საშუალებათა სისტემა (სკაფოლდინგი).....	22
5.2.3. მრავალმხრივი ინტელექტის თეორია.....	23
5.2.4. კლასის მართვის სტილი.....	24
5.2.5. მოტივაციის მნიშვნელობა მოსწავლის ავტონომიურობისთვის.....	26
5.2.6. თვითეფექტურობა და ავტონომია.....	28
5.2.7. მე-კონცეფცია და თვითშეფასება.....	29
5.2.8. განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობა მოსწავლის ავტონომიურობის განვითარებისთვის.....	30
5.3. მოსწავლის ავტონომიურობის განვითარება დისტანციური სწავლების პროცესში.....	34

5.3.1. მოსწავლის ავტონომიურობის განვითარების კვალდაკვალ.....	34
5.3.2. სხვაობა საგანგებო დისტანციურ სწავლებასა და ონლაინ სწავლებას შორის.....	36
5.3.3. ეფექტური ონლაინ განათლება.....	37
5.3.4. დისტანციური სწავლების ცხრასაფეხურიანი მოდელი.....	38
5.3.5. ავტონომია და ტექნიკა.....	40
5.3.6. მოსწავლის ავტონომიურობა დისტანციური სწავლების დროს.....	41
6. პრაქტიკული კვლევა, როგორც კვლევის მეთოდი.....	44
7. კვლევის მეთოდები.....	47
8. დიაგნოსტიკის ეტაპის მონაცემთა ანალიზი.....	48
8.1. მოსწავლეთა გამოკითხვისა და ჯგუფური ინტერვიუს შედეგები.....	48
8.2. მშობელთა გამოკითხვის შედეგები.....	53
8.3. მასწავლებელთა გამოკითხვისა და ინტერვიუს შედეგები.....	55
8.3.1. მე და საზოგადოება.....	56
8.3.2. ინგლისური.....	59
8.3.3. ქართული, მათემატიკა და ბუნება.....	62
8.3.4. მუსიკა და ხელოვნება.....	66
9. ინტერვენციების ეტაპები.....	67
9.1. ინტერვენციების აღწერა.....	67
9.2. კვირის გეგმა, მიზნობრივი ხელშეკრულება, თვითშეფასების ბარათი.....	72
9.3. ინტერვენციების შეფასება მოსწავლეთა მიერ.....	75
9.4. ინტერვენციების შეფასება მშობელთა მიერ.....	80
9.5. ინტერვენციების შეფასება მასწავლებელთა მიერ.....	85

10. კვლევის შეზღუდვები.....	89
11. დასკვნები და რეკომენდაციები.....	90
12. ბიბლიოგრაფია.....	95
13. დანართი.....	98
13.1. დანართი #1: დიაგნოსტიკური კვლევის მატრიცა.....	98
13.2. დანართი #2: ინტერვიუს კითხვების სკოლის დირექტორისთვის.....	99
13.3. დანართი #3: ჩადრმავებული ინტერვიუს კითხვები მასწავლებლებისთვის.....	103
13.4. დანართი #4: კითხვარი მასწავლებლებისთვის დიაგნოსტიკის ეტაპზე.....	106
13.5. დანართი #5: კითხვარი მოსწავლეებისთვის დიაგნოსტიკის ეტაპზე.....	114
13.6. დანართი #6: კითხვარი მშობლებისთვის დიაგნოსტიკის ეტაპზე.....	121
13.7. დანართი #7: თვითშეფასების ბარათი.....	125
13.8. დანართი #8: მიზნობრივი ხელშეკრულება.....	126
13.9. დანართი #9: კითხვარი მოსწავლეებისთვის ინტერვენციების შემდეგ.....	127
13.10. დანართი #10: კითხვარი მშობლებისთვის ინტერვენციების შემდეგ.....	129
13.11. დანართი #11: კითხვები მასწავლებლებისთვის ინტერვენციების შემდეგ.....	130

აბსტრაქტი

აღნიშნული ნაშრომი წარმოადგენს პრაქტიკის კვლევის ანგარიშს თემაზე: „მოსწავლეთა ავტონომიურობის ხარისხის ზრდა სწავლა/სწავლების პროცესში“, რომელიც ჩავატარეთ ქალაქ თბილისის სსიპ N 175 საჯარო სკოლის მე-3¹ კლასში, ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ ყველა საგანში.

ჩვენი კვლევის მიზანი იყო, სამიზნე სკოლის პედაგოგებთან ერთად, შეგვემუშავებინა მოსწავლეთა ავტონომიურობის ხელშემწყობი აქტივობები და ამ გზით ხელი შეგვეწყო მოსწავლეთა დამოუკიდებლად მუშაობის უნარ-ჩვევების განვითარებისათვის.

პრაქტიკის კვლევის პროცესში გამოვიყენეთ, როგორც რაოდენობრივი მეთოდით შედგენილი კითხვარები მოსწავლეების, მასწავლებლებისა და მშობლებისათვის, ასევე თვისებრივი მეთოდი - მოსწავლეთა და მშობელთა ჯგუფური ინტერვიუ, ინდივიდუალური სიღრმისეული ინტერვიუ მასწავლებლებთან და დირექტორთან. შერჩეული მეთოდების გამოყენებით დავადგინეთ, თუ რატომ არ იყენებენ მასწავლებლები ავტონომიურობის ხელშემწყობ აქტივობებს სასწავლო პროცესში. მიღებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე შევიმუშავეთ და განვახორციელეთ ის ინტერვენციები, რომლებიც ჩვენი აზრით ყველაზე მეტად შეუწყობდა ხელს მოსწავლეთა ავტონომიურობის ხარისხის ზრდას, როგორც რეალურ, ისე ონლაინ სასწავლო სივრცეში. ინტერვენციების შეფასების მიზნით, ჩავატარეთ რაოდენობრივი გამოკითხვა მოსწავლეებთან, მშობლებთან, მასწავლებლებთან და ინტერვიუები როგორც კვლევაში მონაწილე მასწავლებლებთან, ისე მოსწავლეებთან.

ინტერვენციების ანალიზის შედეგად, გამოიკვეთა მოსწავლეთა დამოუკიდებლად მუშაობის ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება. შევიმუშავეთ რეკომენდაციები, რომელთა გათვალისწინებაც ჩვენი აზრით, სასწავლო პროცესს გახდის საინტერესოს და მიმართული იქნება მოსწავლის თავისუფალი აზროვნების განვითარებისკენ. კვლევის ბოლოს წარმოდგენილია მიგნებები, დასკვნები და შეზღუდვები.

საძიებო სიტყვები: ავტონომიურობა, დამოუკიდებელი, თვითმართვა, სასწავლო პროცესი, სწავლების მეთოდები

Abstract

This work represents the report of action research of the topic “ The quality growth of students’ autonomy in learning – teaching process “ which was conducted in the third grade of public school N 175 in Tbilisi (Georgia) in every subject provided by NTP (National Teaching Plan)

The main goal of our research, along with the target school teachers, was to work out the productive activities in students’ autonomy and in this way we could facilitate the development of students ‘ independent work abilities.

In the process of this research we used quantitative method: questionnaire for students, teachers and parents as well as qualitative method- students and parents’ focus team, individual detailed interviews with the teachers and school principal. With the using of selected method we concluded why teachers don’t use autonomy-facilitating activities in the teaching process.

On the ground of retrieved analysis we collaborated and implemented the interventions that would help the growth of academic quality of students’ autonomy in real as well as in online studies. To evaluate these interventions, we conducted students, teachers and parents’ quantitative questionnaire and interviewed students and teachers who participated in our research.

Intervention analysis demonstrated considerably improved quality of students’ independent work. We worked out our recommendations, which make studding process more interesting and it will be aimed to the development of students’ freethinking. There are shown findings, conclusions and restrictions at the end of research.

Research words: autonomy, self-sufficiency, teaching process, teaching methods.